

Aan de raad van de gemeente Olst-Wijhe.

Raadsvergadering d.d.	14 april 2014
Agendapunt	10
Voorstelnummer	2014/31
Opiniërend besproken d.d.	n.v.t.
<i>Portefeuillehouder</i>	burgemeester A.G.J. Strien
Kenmerk	14.013192 * *
Datum B&W-besluit	18 maart 2014
Onderwerp	Voorstel tot het vaststellen van de gedragscode politiek ambtsdragers

INLEIDING

Op 7 september 2009 heeft uw raad de gedragscode in het kader van integriteit vastgesteld. Recent hebben de VNG, het IPO, de UvW en het Ministerie van BZK een geactualiseerde handreiking en bijbehorend model gedragscode uitgebracht.

Omdat uw raad sinds kort in nieuwe samenstelling is geïnstalleerd, is dit een goed moment u in kennis te stellen van de geactualiseerde handreiking en u tevens de geactualiseerde gedragscode te laten vaststellen.

BEOOGD RESULTAAT

Integriteit heeft alles te maken met de kwaliteit van het openbaar bestuur. De primaire verantwoordelijkheid voor integriteit ligt bij elke gemeente, maar voor alles bij elke ambtsdrager persoonlijk. De gedragscode politiek ambtsdragers helpt u bij uw inspanningen om de bestuurlijke integriteit te versterken.

Integriteit kan het vertrouwen van de burgers in hun overheid maken of breken. Overheden moeten dus extra prioriteit geven aan integriteit, zeker omdat zij werken met publieke middelen en op veel terreinen een monopoliepositie innemen. Tegelijkertijd staat de integriteit van politieke ambtsdragers onder druk, vooral als gevolg van allerlei maatschappelijke ontwikkelingen.

Politiek ambtsdragers vervullen een voorbeeldfunctie voor de burgers en voor hun ambtenaren. Zij zijn verantwoordelijk voor de integriteit van hun organisatie en dus voor de integriteit van hun ambtenaren. Daarom moet een politiek ambtsdrager 24 uur per dag alert zijn op handelingen en gedragingen die het aanzien en de integriteit van het politieke ambt kunnen schaden.

De handreiking integriteit van politiek ambtsdragers is bedoeld om u te stimuleren en ondersteunen bij uw inspanningen om de bestuurlijke integriteit te versterken.

KADER

Gedragscodes zijn een belangrijk instrument en hulpmiddel om een open, transparante en integere organisatiecultuur te realiseren. De Gemeentewet verplicht uw gemeenteraad om voor u en voor de wethouders en de burgemeester een gedragscode vast te stellen (artikel 15, 41c en 69). Deze moet de integriteit van de politiek ambtsdragers waarborgen. Het rechtskarakter is dat van een interne regeling, in aanvulling op de wettelijke regels.

Het voeren van een integriteitsbeleid is een wettelijke verplichting op grond van de Ambtenarenwet. Er moet aandacht worden besteed aan het bevorderen van integriteitsbewustzijn en aan het voorkomen van misbruik van bevoegdheden, belangenverstrengeling en discriminatie. Ook moet het bevoegd gezag ervoor zorgen dat het integriteitsbeleid vast onderdeel uitmaakt van het personeelsbeleid, onder andere door integriteit in functioneringsgesprekken en werkoverleg aan de orde te stellen en door scholing en vorming aan te bieden op het gebied van integriteit. Elke overheid moet op grond van diezelfde

verplichting, een gedragscode hebben voor goed ambtelijk handelen. Deze verplichting is mede reden geweest om ook afspraken over basisnormen integriteit in te voeren voor politiek ambtsdragers.

ARGUMENTEN

Basisnormen integriteit

Voortkomend uit de wettelijke verplichting om integriteitsbeleid te voeren, zijn in 2006 landelijk 18 basisnormen voor integriteit verwoord: 13 voor ambtenaren en 5 voor politiek ambtsdragers. Voor de politiek ambtsdragers luiden de basisnormen:

1. Vaststellen van gedragscodes voor bestuurders;
2. Een meldingsregeling van nevenwerkzaamheden vast te stellen en de meldingen ook actueel te houden en openbaar te maken (wordt uitgevoerd);
3. Een regeling vaststellen voor de melding van financiële belangen en transacties in effecten met name voor daartoe aan te wijzen functies (is opgenomen in gedragscode);
4. Maatregelen gericht op informatiebescherming treffen door het vaststellen van voorschriften over het kennismaken van of omgaan met vertrouwelijke informatie door onbevoegden (is opgenomen in gedragscode);
5. Regels vaststellen over het aannemen van relatiegeschenken en uitnodigingen (is opgenomen in gedragscode).

Handreiking integriteit

Vanuit de VNG, het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Unie van Waterschappen (UvW) en het Ministerie van BZK is recent de geactualiseerde handreiking integriteit en de model gedragscode uitgebracht.

De handreiking behandelt de volgende thema's:

- Belangenverstrengeling
- Omgaan met informatie
- Geschenken, diensten en uitnodigingen
- Voorzieningen voor politieke ambtsdragers
- Inkopen en aanbesteden
- Financiën
- Aanbevelingen voor de organisatie van het integriteitsbeleid
- Modelgedragscode voor politiek ambtsdragers

Bovenstaande thema's zijn ondergebracht en uitgewerkt in de geactualiseerde gedragscode. In de gedragscode is in artikel 2.9 een nieuwe zin toegevoegd (laatste zin). Voorts zijn enkele tekstuele onjuistheden rechtgezet.

Verder is de handreiking aan de meest actuele situatie aangepast.

DRAAGVLAK

Dit advies is tot stand gekomen in afstemming met de griffier.

FINANCIËLE CONSEQUENTIES

Nvt

AANPAK/UITVOERING

Na uw besluitvorming wordt de gedragscode kenbaar gemaakt op de website. College- en raadsleden geven daarmee aan ook aanspreekbaar te zijn op de code.

VOORSTEL

Wij stellen u voor kennis te nemen van de handreiking integriteit politiek ambtsdragers, de gewijzigde gedragscode politiek ambtsdragers vast te stellen en de gedragscode politieke ambtsdragers, vastgesteld op 7 september 2009, in te trekken.

Burgemeester en wethouders van Olst-Wijhe
de secretaris   de burgemeester

A. (Arie) Oeseburg   A.G.J. (Ton) Strien

<p><i>Informatie in te winnen bij:</i> Renate Auée-Nijhof Doorkiesnummer: 8187</p>
--

Nr.	2014/31
Onderwerp	Besluit tot het vaststellen van de gedragscode politiek ambtsdragers gemeente Olst-Wijhe

De raad van de gemeente Olst-Wijhe;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 18 maart 2014, nr. 2014/31;

gelet op artikel 15, 41c en 69 van de Ambtenarenwet;

besluit:

Vast te stellen de gedragscode politiek ambtsdragers gemeente Olst-Wijhe en de gedragscode politieke ambtsdragers, vastgesteld op 7 september 2009, in te trekken:

Inleiding

Gedragscodes zijn voor gemeenten verplicht op grond van de Gemeentewet. De gemeenteraad stelt zowel voor de eigen leden als voor de bestuurders een gedragscode vast. Onder 'bestuurders' wordt verstaan burgemeester en wethouders. Onder 'volksvertegenwoordigers' wordt verstaan raadsleden. Op een enkele uitzondering na richten de gedragsregels zich op al deze politiek ambtsdragers.

De code heeft bestuurlijke en politieke relevantie. Politiek ambtsdragers zijn op de naleving van gedragscodes aanspreekbaar. Als zij zich er niet aan houden kan dat gevolgen hebben voor hun functioneren en positie. Het rechtskarakter van een gedragscode is dat van een interne regeling in aanvulling op de wettelijke regels.

Naast deze code bestaan er voorschriften die in de wet of elders geregeld zijn, bijvoorbeeld over fraude, valsheid in geschrifte en over nevenfuncties. Dergelijke voorschriften zijn niet in deze code opgenomen, maar de bij de code beschikbare handreiking gaat er wel op in. De code en de handreiking zijn belangrijk als beoordelingskader bij vragen, twijfels en discussies. De code bevat zowel normen over hoe in een bepaalde situatie te handelen als regels over procedures die moeten worden gevolgd. Procedureafspraken kunnen een onlosmakelijk onderdeel zijn van een gedragsregel en de transparantie, en kunnen daarmee de controleerbaarheid vergroten.

De code bestaat uit twee onderdelen. Deel I beschrijft een aantal kernbegrippen van integriteit, als het ware de algemene uitgangspunten voor de gedragscode. Daarmee wordt het vraagstuk in een breder kader geplaatst. De gehanteerde begrippen zijn in dezelfde of soms iets andere bewoordingen in de handreiking terug te vinden.

Deel II bevat de feitelijke gedragsregels:

1. algemene bepalingen en leeswijzer
2. belangenverstremming
3. informatie
4. geschenken, diensten en uitnodigingen
5. voorzieningen waaronder bestuurlijke uitgaven, onkostenvergoedingen, buitenlandse reizen.

Deel I Kernbegrippen integriteit van politiek ambtsdragers

Leden van het dagelijks en algemeen bestuur¹ van een gemeente stellen bij hun handelen de kwaliteit van het openbaar bestuur centraal. Integriteit van het openbaar bestuur is daarvoor een belangrijke voorwaarde. De belangen van de gemeente en in het verlengde daarvan die van de burgers, zijn het

¹ Voor het DB en AB kan worden gelezen respectievelijk het college en de raad.
14.013192

primaire richtsnoer. Integriteit van politiek ambtsdragers houdt in dat de verantwoordelijkheid die met de functie samenhangt wordt aanvaard en dat er de bereidheid is om daarover verantwoording af te leggen. Verantwoording wordt intern afgelegd aan collega-bestuurders dan wel aan de gemeenteraad, maar ook extern aan organisaties en burgers voor wie bestuurders en volksvertegenwoordigers hun functie vervullen. Een aantal kernbegrippen is daarbij leidend en plaatst integriteit van politiek ambtsdragers in een breder perspectief:

Dienstbaarheid

Het handelen van een politiek ambtsdrager is altijd en volledig gericht op het belang van de gemeente en de organisaties en burgers die daar onderdeel van uit maken.

Functionaliteit

Het handelen van een politiek ambtsdrager heeft een herkenbaar verband met de functie die hij vervult in het bestuur.

Onafhankelijkheid

Het handelen van een politiek ambtsdrager wordt gekenmerkt door onpartijdigheid, dat wil zeggen dat geen vermenging optreedt met oneigenlijke belangen en dat ook iedere schijn van een dergelijke vermenging wordt vermeden.

Openheid

Het handelen van een politiek ambtsdrager is transparant, opdat optimale verantwoording mogelijk is en de controlerende organen volledig inzicht hebben in het handelen van de politiek ambtsdrager en zijn beweegredenen daarbij.

Betrouwbaarheid

Op een politiek ambtsdrager moet men kunnen rekenen. Die houdt zich aan zijn afspraken. Kennis en informatie waarover hij uit hoofde van zijn functie beschikt, wendt hij aan voor het doel waarvoor die zijn gegeven.

Zorgvuldigheid

Het handelen van een politiek ambtsdrager is zodanig dat alle organisaties en burgers op gelijke wijze en met respect worden bejegend en dat belangen van partijen op correcte wijze worden afgewogen. Deze kernbegrippen zijn de toetssteen voor de nu volgende gedragsafspraken.

Deel II Modelgedragscode politiek ambtsdragers

1 Algemene bepalingen

- 1.1 Deze gedragscode geldt voor politiek ambtsdragers van de gemeente Olst-Wijhe tenzij uit de tekst van een gedragsregel anders blijkt.
- 1.2 In gevallen waarin de code niet voorziet of waarbij de toepassing niet eenduidig is vindt bespreking plaats in het dagelijks bestuur of algemeen bestuur.
- 1.3 De code is openbaar en voor iedereen makkelijk toegankelijk.
- 1.4 Politiek ambtsdragers ontvangen bij hun aantreden een exemplaar van de code.
- 1.5 Een politiek ambtsdrager is aanspreekbaar op de naleving van deze code.

2 Belangenverstrengeling

- 2.1 Een politiek ambtsdrager doet opgave van zijn financiële belangen.
- 2.2 Bij privaat-publieke samenwerkingsrelaties voorkomt de politiek ambtsdrager (de schijn van) bevoordeling in strijd met eerlijke concurrentieverhoudingen.
- 2.3 Een oud-politiek ambtsdrager wordt het eerste jaar na de beëindiging van zijn ambtstermijn uitgesloten van het tegen beloning verrichten van werkzaamheden voor de gemeente Olst-Wijhe.
- 2.4 Indien de onafhankelijke oordeelsvorming van een politiek ambtsdrager over een onderwerp in het geding kan zijn, geeft hij bij de besluitvorming daarover aan in hoeverre het onderwerp hem persoonlijk aangaat.
- 2.5 Een politiek ambtsdrager die familie- of vriendschapsbetrekkingen of anderszins persoonlijke betrekkingen heeft met een aanbieder van diensten of zaken aan de gemeente, onthoudt zich van deelname aan de besluitvorming over de betreffende opdracht.

- 2.6 Een politiek ambtsdrager neemt van een aanbieder van diensten aan de gemeente geen geschenken, faciliteiten of diensten aan die zijn onafhankelijke positie ten opzichte van de aanbieder kunnen beïnvloeden.
- 2.7 Een politiek ambtsdrager vervult geen nevenfuncties die een structureel risico vormen voor een integrale invulling van de politieke functie.
- 2.8 Een politiek ambtsdrager geeft ten behoeve van de openbaarmaking van zijn nevenfuncties en q.q-nevenfuncties² aan voor welke organisatie de functies worden verricht, wat het tijdsbeslag is en of de functies bezoldigd zijn.
- 2.9 Een politiek ambtsdrager behoudt geen inkomsten uit een q.q.-nevenfunctie, tenzij dat op grond van de wet geheel of gedeeltelijk is toegestaan. De inkomsten komen ten goede aan de kas van gemeente. Voor een voltijds bestuurder vindt verrekening plaats met inkomsten uit niet aan het ambt gebonden nevenfuncties.

3. Informatie

- 3.1 Een politiek ambtsdrager gaat zorgvuldig en correct om met informatie waarover hij uit hoofde van zijn ambt beschikt. Hij zorgt ervoor dat stukken met vertrouwelijke gegevens veilig worden opgeborgen en dat computerbestanden beveiligd zijn.
- 3.2 Een politiek ambtsdrager houdt geen informatie achter.
- 3.3 Een politiek ambtsdrager verstrekt geen informatie die vertrouwelijk of geheim is.
- 3.4 Een politiek ambtsdrager maakt niet ten eigen bate of ten bate van zijn persoonlijke betrekkingen gebruik van in de uitoefening van het ambt verkregen informatie.
- 3.5 Een politiek ambtsdrager gaat verantwoord om met de e-mail- en internetfaciliteiten alsmede met de sociale media van de gemeente.

4 Geschenken, diensten en uitnodigingen

- 4.1 Een politiek ambtsdrager accepteert geen geschenken, faciliteiten of diensten indien zijn onafhankelijke positie hierdoor kan worden beïnvloed. In onderhandelingsituaties weigert hij door betrokken relaties aangeboden geschenken of andere voordelen.
- 4.2 Geschenken en giften die een politiek ambtsdrager uit hoofde van zijn functie ontvangt, worden gemeld en geregistreerd.
- 4.3 Geschenken en giften die een politiek ambtsdrager uit hoofde van zijn functie ontvangt en die een geschatte waarde van meer dan € 50 vertegenwoordigen zijn eigendom van de gemeente. Er wordt een gemeentelijke bestemming voor gezocht. Geschenken en giften die een waarde van € 50 of minder vertegenwoordigen worden wel gemeld maar kunnen worden behouden.
- 4.4 Geschenken en giften worden niet op het huisadres ontvangen. Indien dit toch is gebeurd, meldt een politiek ambtsdrager dit in het bestuursorgaan waarvan hij deel uit maakt, waarna een besluit over de bestemming van het geschenk wordt genomen.
- 4.5 Aanbiedingen voor privéwerkzaamheden of kortingen op privégoederen worden niet geaccepteerd.
- 4.6 Een politiek ambtsdrager bespreekt in het bestuursorgaan waar hij deel van uit maakt uitnodigingen voor excursies en evenementen op kosten van derden.

5 Voorzieningen, bestuurlijke uitgaven, onkostenvergoedingen en buitenlandse dienstreizen

- 5.1 Uitgaven worden uitsluitend vergoed als de hoogte en de functionaliteit ervan kunnen worden aangetoond. Een politiek ambtsdrager is terughoudend bij het in rekening brengen van uitgaven die zich op het grensvlak van privé en publiek bevinden.
- 5.2 Een politiek ambtsdrager declareert geen kosten die reeds op andere wijze worden vergoed.
- 5.3 In geval van twijfel over een declaratie of over het correct gebruik van een creditcard door een bestuurder, wordt dit voorgelegd aan de burgemeester en zonodig ter besluitvorming aan het dagelijks bestuur.
- 5.4 Een politiek ambtsdrager die het voornemen heeft uit hoofde van zijn functie een buitenlandse reis (daaronder valt ook een reis naar de landen van het Koninkrijk in de Caraïben en de BES-eilanden) te maken of is uitgenodigd voor een buitenlandse reis of werkbezoek op kosten van derden, heeft vooraf toestemming nodig van het bestuursorgaan waar hij deel van uitmaakt. Het gemeentelijk belang van de reis is doorslaggevend voor de besluitvorming. Indien het toestemming

---

² Nevenfunctie uit hoofde van het ambt.

- aan een bestuurder betreft wordt het algemeen bestuur van de besluitvorming in het dagelijks bestuur op de hoogte gesteld.
- 5.5 Een politiek ambtsdrager meldt het voornemen tot een buitenlandse reis of een uitnodiging daartoe in het bestuursorgaan waar hij deel van uitmaakt en verschaft daarbij informatie over het doel van de reis, de bijbehorende beleidsoverwegingen, de samenstelling van het gezelschap, de geraamde kosten en de wijze waarop van de reis verslag wordt gedaan.
- 5.6 Het ten laste van de gemeente meereizen van de partner van een politiek ambtsdrager naar en in het buitenland is uitsluitend toegestaan als dit gebeurt op uitnodiging van de ontvangende partij en het belang van de gemeente daarmee gediend is. Het meereizen van de partner wordt bij de besluitvorming betrokken.
- 5.7 Het anderszins meereizen naar en in het buitenland van derden op kosten van de gemeente is niet toegestaan. Het meereizen van derden op eigen kosten is weliswaar niet verboden maar wordt in het algemeen ontraden. In ieder geval wordt dit bij de besluitvorming betrokken.
- 5.8 Het verlengen van een buitenlandse dienstreis voor privédoeleinden is slechts beperkt toegestaan en moet betrokken worden bij de besluitvorming. De extra reis- en verblijfkosten en de fiscale gevolgen komen volledig voor rekening van de politiek ambtsdrager
- 5.9 Gebruik van gemeentelijke eigendommen of voorzieningen voor privédoeleinden is niet toegestaan tenzij het de bruikleen betreft van een fax, mobiele telefoon en computer die mede voor privédoeleinden kunnen worden gebruikt.*
- 5.10 Het dagelijks bestuur kan bepalen dat bestuurders voor hun dienstreizen gebruik maken van een dienstauto (met of zonder chauffeur) en dat van de dienstauto gebruik kan worden gemaakt voor woon-werkverkeer of voor de uitoefening van q.q.-nevenfuncties.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering d.d. 14 april 2014.
De raad voornoemd,
de griffier

de burgemeester

B.A. (Bart) Duursema

A.G.J. (Ton) Strien